

SÜLEYMAN DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ

GENÇLİK BAŞARI ANLAM MUTLULUK ARAŞTIRMASI

2023

GENÇLİK ARAŞTIRMALARI
KOORDİNATÖRLÜĞÜ

Süleyman Demirel Üniversitesi 32260 Çünür/ISPARTA
T. + 90 (246) 211 1000
F. + 90 (246) 237 0431
Kep: sdu@hs01.kep.tr

Giriş

CDC'nin 2021 Gençlik Risk Davranışları Anketi, gençler arasında artan bir mutsuzluk ve umutsuzluk hissi olduğunu gösteriyor. Her etnik gruptan büyük ve artan bir öğrenci yüzdesinin sürekli olarak üzgün veya umutsuz hissettiği ifade ediliyor. Pew Araştırma Merkezi'nin 2023 tarihli "Gençler, Sosyal Medya ve Teknoloji" raporuna göre, gençlerin sosyal medya ve internet kullanım alışkanlıkları ile mutsuzluğun arttığı söyleniyor. Psychology Today'de yer alan bir başka raporda, gençlerin yaşadığı sosyal ve duygusal stresin boyutlarını ve bu stresin onların ruh sağlığı üzerindeki etkilerini vurguluyor. Sosyal medya ve teknoloji, gençler arasında yaygın olarak kullanıldığından, sosyal reddedilme ve zorbalık gibi deneyimler daha geniş bir kitleye ulaşabiliyor ve bu durum, gençlerin ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkilere neden olabiliyor.

Bir başka açıdan gençlerin yaşam anlamı ve amaçları üzerine yapılan araştırmalar, bu konuların gençlerin duygusal refahı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu gösteriyor. Harvard Üniversitesi'nden bir rapora göre, genç yetişkinlerin yüzde 58'i, önceki ay boyunca hayatlarında çok az veya hiç amaç veya anlam hissetmediklerini belirtmişler. Bu durum, cinsiyet, ırk veya gelir düzeyinden bağımsız olarak gözlenmiş. Araştırma, anlam ve amaç eksikliğinin, genç yetişkinlerde anksiyete ve depresyon gibi zihinsel sağlık sorunlarıyla ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Illinois Üniversitesi Urbana-Champaign'den yapılan bir araştırma ise, 14-19 yaş arası gençlerin amaç duygusunun günlük duygusal refahları üzerinde önemli bir etkisi olduğunu bulmuştur. Bu çalışmada, gençlerin kendilerini ne kadar amaçlı hissettiklerini her gün değerlendirmeleri istenmiş ve bulgular, gençlerin günlük amaç duygusunun, onların genel duygusal refahlarını etkileyebileceğini göstermiştir. UCLA'dan bir rapor ise, gençlerin amaç duygusunu keşfetmelerinin, onların zihinsel sağlığını güçlendirebileceğini, dirençlerini artırabileceğini ve sağlıklı davranışları azaltabileceğini göstermektedir.

SDÜ Gençlik Araştırmaları koordinatörlüğü olarak gençlerin başarı, anlam ve mutluluk kaynaklarını araştırmak üzere geniş bir araştırma gerçekleştirdik. Araştırma 186 farklı üniversiteden 3385 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Süleyman Demirel Üniversitesi İletişim Fakültesinde ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde oluşturulan bir öğrenci takımı ile veriler toplanmıştır.

Veri toplama takımlarına; farklı üniversiteler ve bilim alanlarından öğrencilere ulaşma görevi verilmiştir. SurveyMonkey online anket portalı üzerinden tanımlanan bu görevler araştırmacı ekip tarafından takip edilmiş ve sürekli izlenmiştir.

Öğrencilerin başarı, anlam ve mutluluk kaynaklarına dair yapılan teorik tarama sonucunda ölçüm araçlarının kategorileri oluşturulmuştur. Öğrencilerden ilgili sorularda kategorik şıkları seçmeleri istenmiştir. Bunun yanında yaşam doyumunu-mutluluğunu ölçen bir ölçek de kullanılmıştır. Büyük oranda frekans ve yüzde analizlerine dayanarak yapılan incelemeler; cinsiyet, gelir, farklı profilde üniversiteler bağlamında detaylandırılmıştır. Bu sosyodemografik özelliklere göre öğrencilerin başarı (kariyer-hayat), anlam ve mutluluk kaynaklarına göre mutluluk seviyeleri karşılaştırılmıştır.

Bu geniş çaplı araştırmanın temel amacı, Türkiye'deki gençler arasında mutluluk, anlam ve başarı algılarını derinlemesine incelemektir. Günümüzde gençler, hızla değişen sosyal, ekonomik ve teknolojik koşullar altında farklı zorluklar ve fırsatlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu bağlamda, onların mutluluk ve mutsuzluk kaynaklarını, hayatlarına anlam katan unsurları ve başarıyı nasıl tanımladıklarını anlamak, toplumsal ve eğitimsel politikaların şekillendirilmesinde hayati bir rol oynayabilir.

Bu araştırma, gençlerin kişisel deneyimlerine, kültürel değerlerine ve sosyoekonomik koşullarına odaklanarak, Türkiye'deki genç nüfusun ruh halini ve düşünce yapısını daha iyi anlamayı amaçlamaktadır. Araştırma bulguları, eğitimciler, politika yapımcılar, aileler ve gençlerin kendileri için önemli içgörüler sunacak ve gençlerin refahını, eğitimini ve sosyal entegrasyonunu iyileştirmek için stratejiler geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Araştırmanın ortaya çıkardığı bulgular, gençleri daha iyi anlamamız ve onları daha etkili bir şekilde motive etmemiz konusunda bizlere kritik bilgiler sunmaktadır. Gençlerin mutluluk, anlam ve başarı algılarına dair derinlemesine bir anlayış kazanmak, onların karşılaştığı zorluklara daha duyarlı ve etkin çözümler üretmemize olanak tanıyacak. Bu çalışma, gençlerin iç dünyalarına, umutlarına, hayallerine ve beklentilerine bir pencere açarak,

eğitimciler, aileler ve politika yapıcılar için gençlerle daha sağlıklı iletişim kurma ve onları destekleme yollarını göstermektedir. Bu şekilde, gençlerin yaşamlarında karşılaştıkları zorluklarla başa çıkma becerilerini geliştirmelerine, potansiyellerini en iyi şekilde ortaya koymalarına ve topluma daha aktif bir şekilde katılmalarına yardımcı olabiliriz. Bu araştırmanın sonuçları, gençlerin eğitiminden kariyer planlamalarına, sosyal ilişkilerinden duygusal refahlarına kadar birçok alanda onlara rehberlik edecek değerli bilgiler sağlamaktadır. Bu bilgilerle donanmış olarak, gençlerimizin daha parlak bir geleceğe adım atmalarına yardımcı olabiliriz.

Bu araştırmanın sonuçları, Türkiye'deki gençlerin yaşam kalitelerini artırmak ve onların toplum içinde daha etkin roller üstlenmelerini sağlamak adına önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Araştırmanın elde ettiği bulgular, geleceğin yetişkinlerini yetiştiren herkes için değerli bir rehber olacaktır.

Doç. Dr. Rukiye ÇELİK

Prof. Dr. İlker Hüseyin ÇARIKÇI

Prof. Dr. Ali Murat ALPARSLAN

Doç. Dr. Ahmet GÜNAY

Dr. Öğr. Üyesi Seher YASTIOĞLU

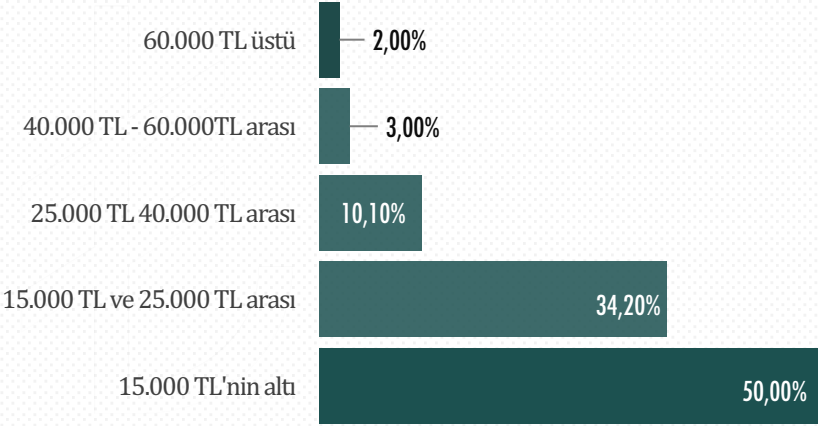
Öğr. Gör. Dr. Zafer HAKLI

184 Farklı
Üniversiteden
Toplam 3385
Genç.

KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

AİLELERİNİN TOPLAM AYLIK GELİR DURUMU

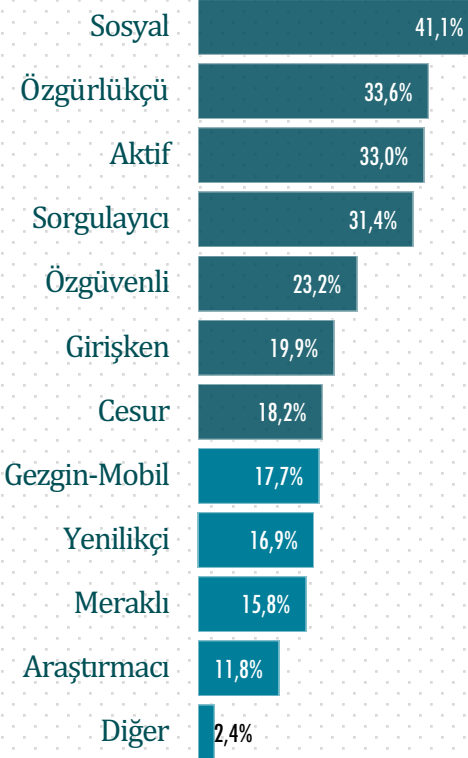
2023 Ağustos Ayı itibarıyla yapılan gençlik araştırmasına göre, katılımcıların yarısı, sınırlı mali imkanlarla geçinmektedir. Bu veri, gençlerin ekonomik koşullarının hassas bir şekilde değerlendirilmesi ve desteklenmesi gerektiğinin altını çizmektedir.

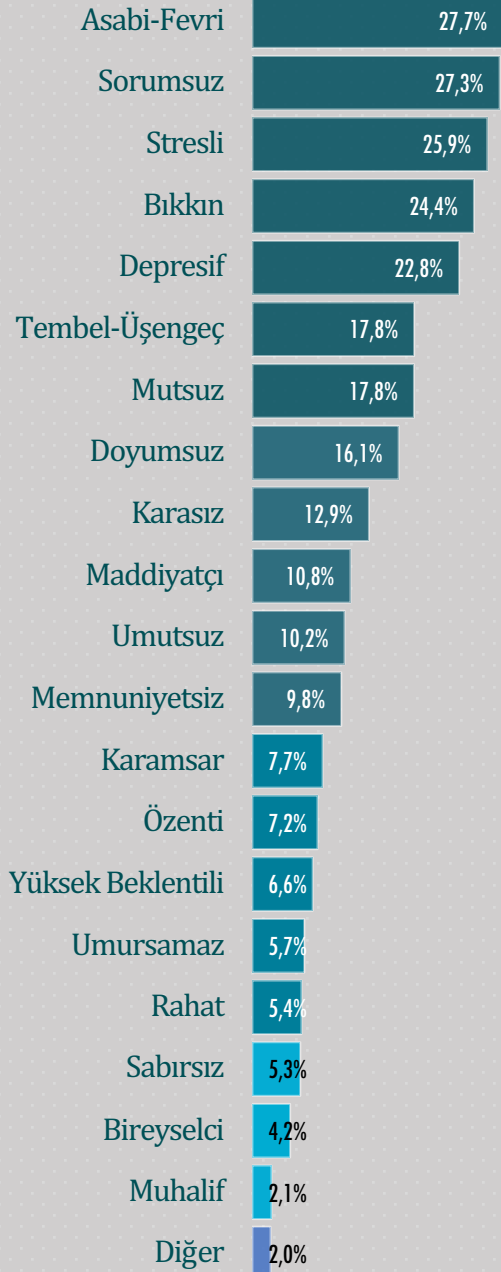
Yeni Nesil Kendini Nasıl Tanımlıyor?

Biz hem toplumsal olaylara duyarlıyız hem de bireysel özgürlüklerimize önem veriyoruz

GENÇLERİN YENİ NESİL DENİNCE AKILLARINA GELEN İLK ÖZELLİKLER

Yeni nesil kendisini sosyal, özgürlükçü, aktif ve sorgulayıcı olarak ifade ederek sosyal olaylara kayıtsızlığı reddetmektedir. Bununla birlikte asabi-fevri, sorumsuz ve stresli olumsuz özelliklere dair sahip olduğu kanılar karşılaşacakları olumsuz olaylar karşısında aşırı tepki vermeye eğilimli oldukları izlenimi oluşturmaktadır.

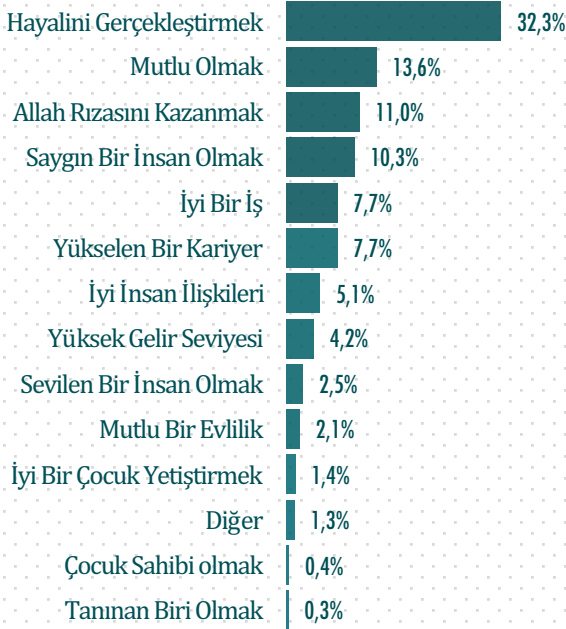

Kariyer ve Hayat Başarısı

Hayat başarısı için hayallerini gerçekleştir, hayallerini gerçekleştirmek için de azimli ol!

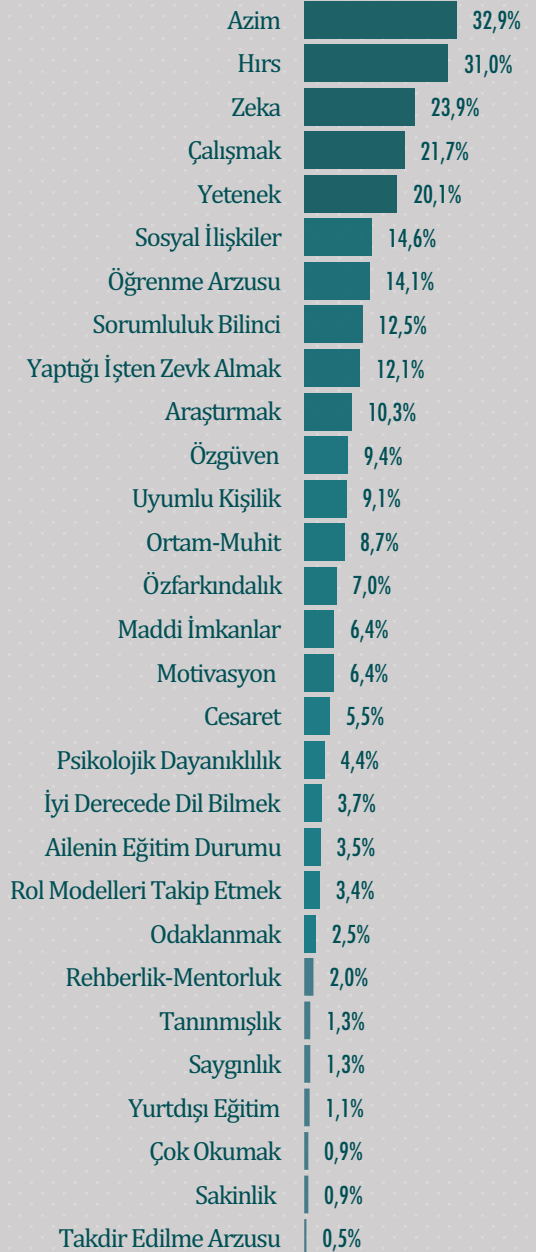
Yeni nesil, kariyer başarısı için en önemli faktörlerin bireysel çabaya dayandığını düşünüyor. Tanınmış ya da saygın biri olmadan da azim, hırs ve zekanın hayat başarısı için yeterli olduğunu ifade ediyor.

HAYAT BAŞARISI DENİNCE AKLA GELEN İLK NEDİR?

Tabloya göre gençlerin hayat başarısı algısı oldukça çeşitlilik göstermektedir. En yüksek frekansa sahip olan "Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek" cevabı, bireysel hedeflerin ve kişisel tutkuların gerçekleştirilmesinin gençler için en önemli başarı ölçütü olduğunu gösteriyor. Bunu, "Mutlu Olmak" ve "Allah Rızasını Kazanmak" gibi daha genel ve manevi amaçlar takip ediyor, bu da gençlerin hayatlarında dengeli bir içsel tatmin arayışı içinde olduklarını işaret ediyor. Öte yandan, "Çocuk Sahibi olmak" gibi daha geleneksel yaşam hedeflerinin oldukça düşük frekansa sahip olması, belki de günümüz gençlerinin yaşam tarzı tercihlerindeki değişiklikleri ve önceliklerindeki kaymaları yansıtıyor. Gençlerin sosyal statüden ziyade kişisel gelişim ve içsel huzuru ön planda tutmaları, modern toplumda bireyin kendi benliğini bulma ve onu ifade etme arzusunun bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

KARİYER BAŞARISI İÇİN ÖNEMLİ FAKTÖRLER NEDİR?

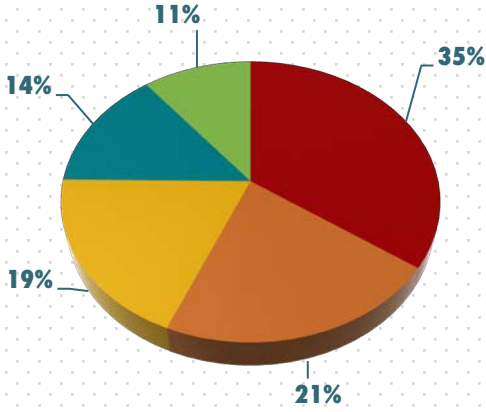

Mutluluk-Mutsuzluk Profilleri

Gençlerin mutluluk profilleri de mutsuzluk profilleri de benzer kaynaklarla açıklanmaktadır: Keyifli anlar ve sosyal ilişkiler.

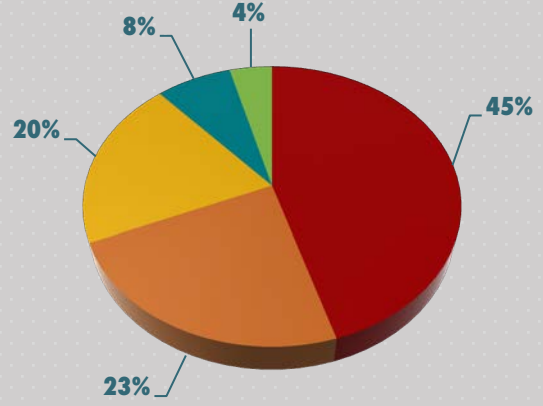
Gençlerin olumsuz hislerinin temelini büyük oranda (%45) geçmiş ya da geleceğe dair sahip oldukları kaygılar oluşturuyor. Mutlu hislere sahip gençler ise genellikle o ana odaklandıklarını ifade ediyor.

5 MUTLULUK PROFİLİNDEN HANGİSİNE DAHA YAKIN OLDUĞUNUZU DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

- Profil 1: Hayatımda genel olarak olumlu hislere sahibim. Şimdi ki anın tadını çıkarmayı severim. Yaşamak istediğim keyifleri kısmen yaşayabiliyorum. Hayatımda eğlenceye yer veririm. Kısmen daha iyimserim. Olumlu duygularım olumsuz duygularımdan daha fazla.
- Profil 3: Hayatta tek başıma değilim. Sosyal ilişkilerim beni mutlu ediyor. Sevdiğim insanlar var, beni seven insanlar var. Hayatımda kendimi ait hissettiğim güzel ilişkilerim var.
- Profil 5: Yaptığım işlerde iyi olduğumu görüyorum. Hayattaki hedeflerime adım adım ulaşma yolunda olduğumu hissediyorum. Uğraşlarımda genellikle başarıları görülebiliyorum.
- Profil 2: Uğraştığım işler, içinde bulunduğum faaliyetler, verdiğim emekler; ilgili olduğum ve keyif aldığım şeyler. Bazen zamanın nasıl geçtiğini anlayamıyorum. Uğraşlarımdan zevk alıyorum, kendimi kapatabiliyorum.
- Profil 4: Bireysel çıkar ve tatminlerimin ötesinde hayatımı anlamlı kılan amaçlarımla ve uğraşlarımla var. Maneviyatım beni tatmin ediyor. Diğer insanlar için fayda üretebiliyorum.

5 MUTSUZLUK PROFİLİNDEN HANGİSİNE DAHA YAKIN OLDUĞUNUZU DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

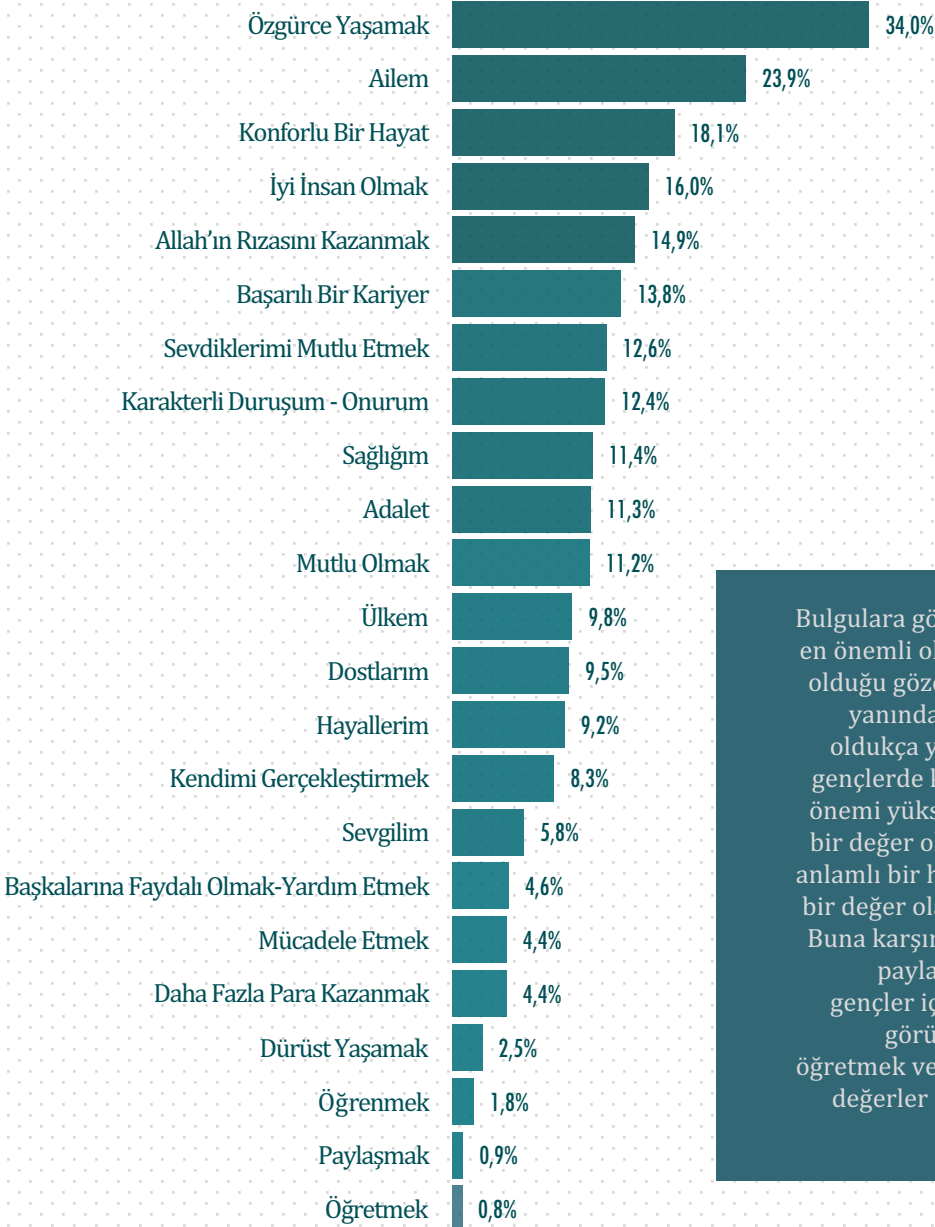
- Profil 1: Genel anlamda olumsuz duygularla boğuşuyorum. Geçmiş ya da geleceğe düşünmekten şimdide kalamıyorum. Yaşamak istediğim birçok keyfi tadamıyorum. Eğlenceli bir hayatım yok. Çoğunlukla kötümserim. Olumsuz duygularım olumlu duygularımdan daha fazla.
- Profil 2: Uğraştığım işler, içinde bulunduğum faaliyetler, verdiğim emekler; ne ilgi duyduğum ne de keyif aldığım şeyler. Zaman çoğu zaman geçmiyor sanki. Yaptığım şeylerden zevk almıyorum, bitmesi için uğraşıyorum.
- Profil 3: Çoğu zaman hayatta yalnız olduğumu düşünüyorum. İnsanlarla ilişkilerimde keyif almıyorum. Sevdiğim ve beni seven insan sayısı sınırlı az. Hayatımda kendimi ait hissettiğim güçlü ilişkilerim yok.
- Profil 4: Uğraşlarımla genellikle çıkarlarımı ve kişisel tatminim için, hayatıma anlam katan hedef ya da uğraşım yok. Maneviyat beni tatmin etmiyor. Diğer insanlar için faydalı olduğumu sanmıyorum.
- Profil 5: Yaptığım işlerde çoğu zaman vasatın altındayım. Hayattaki hedeflerime ulaşabileceğimi sanmıyorum. Yaptığım şeylerde genellikle başarısız görülebiliyorum.

Hayattaki Öncelikli Anlam

Gençler İçin Bu Hayattaki En Anlamlı Unsur: Özgürce Yaşayabilmek

Gençlerin yaklaşık %30'u İyi bir insan olmayı ve Allah'ın rızasını kazanmayı bu hayat için en anlamlı buluyor.

GENÇLERİN HAYATLARINDAKİ ÖNCELİKLİ ANLAM KAYNAKLARI.

Bulgulara göre gençler için hayatta en önemli olanın özgürce yaşamak olduğu göze çarpıyor. Özgürlüğün yanında ikinci sırada aileye de oldukça yüksek anlam yükleyen gençlerde konforlu bir hayatın da önemi yüksek. İnsan için evrensel bir değer olan iyi bir insan olmak, anlamlı bir hayatı dolduran önemli bir değer olarak karşımıza çıkıyor. Buna karşın öğrenmek, öğretmek, paylaşmak, dürüst yaşamak gençler için çok da fazla anlamlı görülmeyebiliyor. Özellikle öğretmek ve paylaşmak gibi özgeci değerler %1'in altında katılımcı için anlam kaynağı.

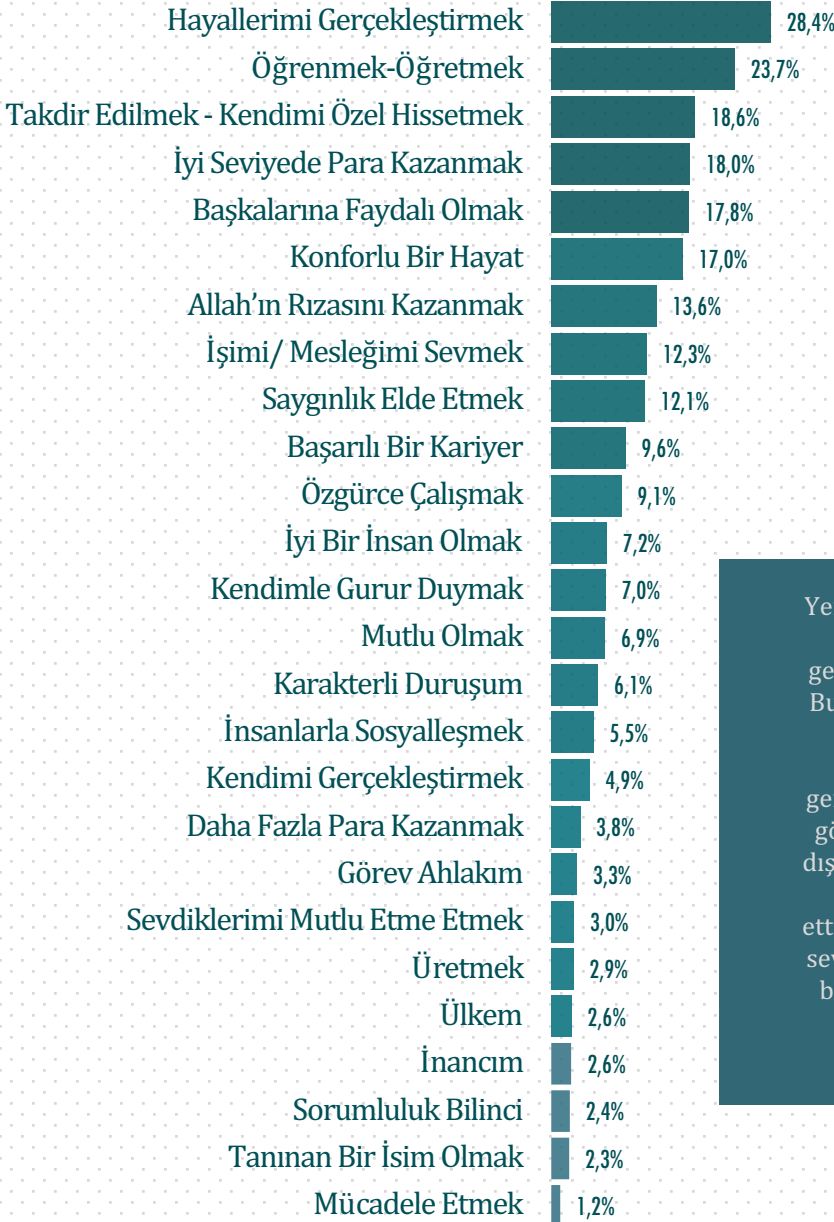

Hayal Edilen İş

Hayal Ettiğim İşte En önemli Unsurlar: Hayallerim ve Ben!

Hayal edilen işteki en düşük skor mücadele etmek!

GENÇLERİN HAYAL ETTİKLERİ İŞTE EN ÖNCELİKLİ UNSURLAR

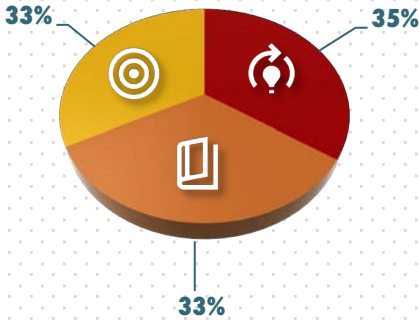
Yeni nesil için hayal ettikleri işteki en önemli unsur hayallerini gerçekleştirmesine imkan vermesi. Bununla birlikte 4. sırada yer alan iyi seviyede para kazanma motivasyonunun hayallerini gerçekleştirmekle ilgili olabileceği göz ardı edilmemelidir. Yeni nesil dışsal motivasyon kaynaklarına da oldukça önem vermekte, hayal ettikleri işe dair takdir edilmek, iyi seviyede para kazanmak, konforlu bir hayat yaşamak, saygınlık elde etmek gibi unsurların toplam skoru %65'in üzerine çıkıyor.

Kariyer Başarısı ve Mutluluk

Başarı Ölçütü Olarak "Takdir Edilmeyi" Önemli Gören Gençler Daha Mutsuz

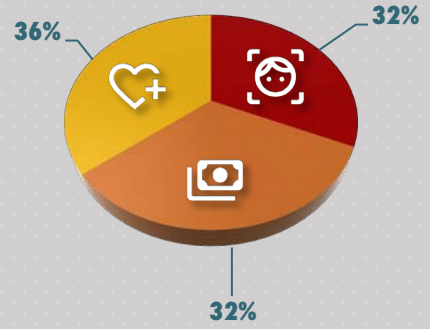
Kariyer başarısı için rol modelleri takip etmeyi, çok okumayı ve odaklanmayı önemli bulan gençler daha mutlu iken; kariyerinde başarılı olmak için takdir edilmenin, maddi imkanların ve tanınmış olmanın önemli olduğunu düşünen gençler daha mutsuz. Dolayısıyla kariyer başarısını dış motivasyon kaynaklarında arayan gençlerin içsel motivasyonla beslenenlere göre daha mutsuz olduğunu söylemek mümkün.

MUTLU OLAN GENÇLERİN KARIYER BAŞARISI İÇİN EN ÖNEMLİ GÖRDÜĞÜ FAKTÖRLER

- Rol Modelleri Takip Etmek
- Çok Okumak
- Odaklanmak

MUTSUZ OLAN GENÇLERİN KARIYER BAŞARISI İÇİN EN ÖNEMLİ GÖRDÜĞÜ FAKTÖRLER

- Tanınmışlık
- Maddi İmkanlar
- Takdir Edilme Arzusu

Gençler rol modelleri takip etmenin kariyer başarısı için önemli olduğunu düşünüyor.

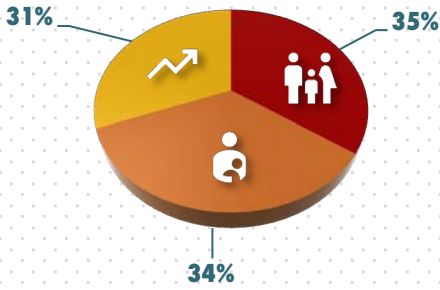

Hayat Başarısı ve Mutluluk

Mutlu Gençlerin Hayat Başarısı Tanımları: Mutlu bir evlilik yapmak ve çocuk sahibi olmak.

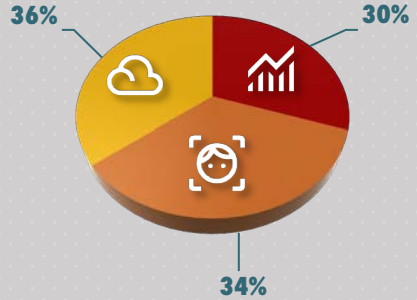
Gençler arasında yapılan bir araştırma, mutlu bir evlilik yapmak, çocuk sahibi olmak ve onları iyi bir şekilde yetiştirmek gibi aile odaklı hedefleri olanların, kendilerini ve hayallerini gerçekleştirmeye, tanınmış bir kişi olmaya veya yüksek gelir elde etmeye odaklanan gençlere göre daha mutlu olduklarını gösteriyor. Yaklaşık %70'lik bir oranla, aile kurmayı ve çocuk yetiştirmeyi hayatlarının başarısı olarak gören gençler, aile bağlarının gücüne ve önemine büyük değer veriyorlar. Öte yandan, sadece bireysel başarıları ve değerleri ön planda tutan gençlerin daha az mutlu olduğu belirtiliyor.

MUTLU OLAN GENÇLERDE HAYAT BAŞARISI TANIMI NEDİR?

- Mutlu Bir Evlilik
- Çocuk Sahibi olmak
- İyi bir çocuk yetiştirmek

MUTSUZ OLAN GENÇLERDE HAYAT BAŞARISI TANIMI NEDİR?

- Yüksek Gelir Seviyesi
- Tanınan Biri Olmak
- Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek

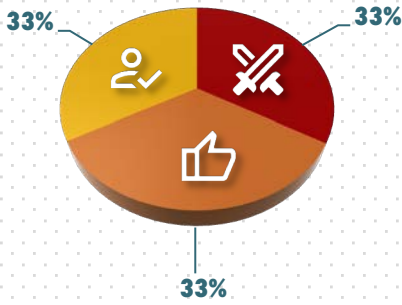
Hayat başarısını yüksek gelir seviyesine bağlayan gençlerin %46,2'si mutsuz.

Anlam Kaynağı ve Mutluluk

Hayatın anlamını mücadele etmek ve dürüst yaşamak olduğunu düşünen gençler daha mutlu.

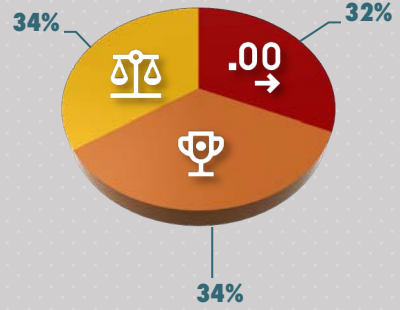
Mücadele etmenin, dürüst yaşamının ve Allah'ın rızasını kazanmanın hayatı anlamlı kıldığını düşünen gençler, hayatın anlamını başarılı bir kariyer ve daha fazla para kazanmaya bağlayanlara göre daha mutlu. Dolayısıyla hayatın anlamını kolektif anlam kaynaklarında arayanların bireysel değerleri önceleyenlere göre daha mutlu olduğunu söylemek mümkün. Materyalist ve sonuç odaklı bir bakış açısından daha fazla; sürece odaklanan, sürecin kalitesini ve bu süreçteki maneviyatı anlamlı gören gençlerin mutluluk skorları daha yüksek.

MUTLU OLAN GENÇLERİN HAYAT ANLAM KAYNAKLARI NEDİR?

- Mücadele Etmek
- Dürüst Yaşamak
- Allah'ın Rızasını Kazanmak

MUTSUZ OLAN GENÇLERİN HAYAT ANLAM KAYNAKLARI NEDİR?

- Daha Fazla Para Kazanmak
- Başarılı Bir Kariyer
- Adalet

Daha fazla para kazanmayı, hayatın anlamı olarak gören gençlerin %48'i mutsuz.

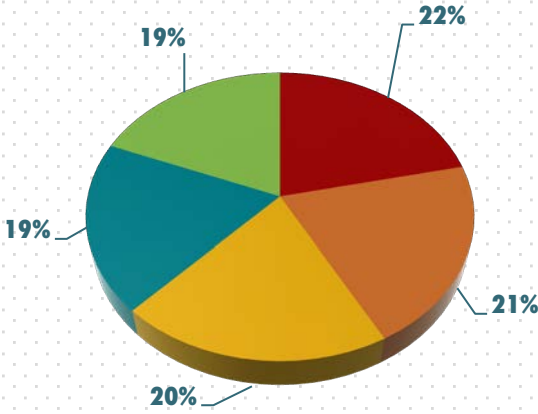

Temel Mutluluk Kaynağı

Gençlerin Temel Mutluluk-Mutsuzluk Kaynağı: Anın Tadını Çıkar(ama)ma!

- Anlık isteklerini gerçekleştirebilmek, o ana odaklanabilmek gençlerin mutluluk kaynaklarının başında geliyor. Hemen arkasında ise günlük uğraşları. Gençlerin mutluluk algısı anı kaçırmamak üzerine kurulu yorumu yapılabilir.
- Alt gelir ve üst gelir bağlamında karşılaştırılması yapılan bulgular incelendiğinde; gençlerin hem mutluluk hem mutsuzluk profilleri hedonik unsurların birinci sırada olduğunu, gelir durumunun bu bulguyu değiştirmedini göstermektedir.

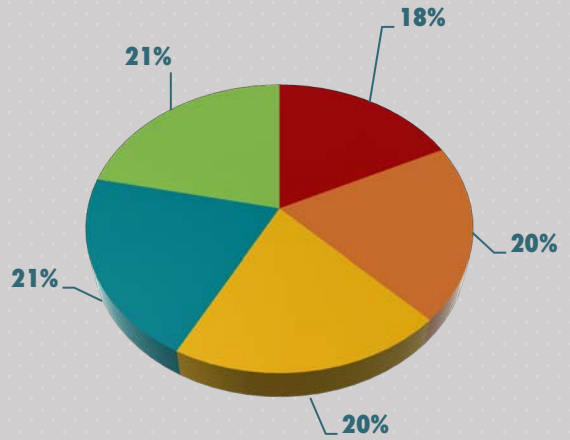
MUTLU OLAN GENÇLERİN MUTLULUK PROFİLLERİ NEDİR?

- Profil 1: Hayatımda genel olarak olumlu hislere sahibim. Şimdi ki anın tadını çıkarmayı severim. Yaşamak istediğim keyifleri kısmen yaşayabiliyorum. Hayatımda eğlenceye yer verebiliyorum. Kısmen daha iyimserim. Olumlu duygularım olumsuz duygularımdan daha fazla.
- Profil 2: Uğraştığım işler, içinde bulunduğum faaliyetler, verdiğim emekler; ilgili olduğum ve keyif aldığım şeyler. Bazen zamanın nasıl geçtiğini anlayamıyorum. Uğraşlarımdan zevk alıyorum, kendimi kaptırabiliyorum.
- Profil 4: Bireysel çıkar ve tatminlerimin ötesinde hayatımı anlamlı kılan amaçlarımı ve uğraşlarımı var. Maneviyatım beni tatmin ediyor. Diğer insanlar için fayda üretebiliyorum.
- Profil 5: Yaptığım işlerde iyi olduğumu görüyorum. Hayattaki hedeflerime adım adım ulaşma yolunda olduğumu hissediyorum. Uğraşlarımda genellikle başarılı görülmüyorum.
- Profil 3: Hayatta tek başına değilim. Sosyal ilişkilerim beni mutlu ediyor. Sevdiğim insanlar var, beni seven insanlar var. Hayatımda kendimi ait hissettiğim güzel ilişkilerim var.

Sosyal İlişkilerden Daha Çok Uğraşlar ve Anlam Daha Mutlu Edici!

MUTSUZ OLAN GENÇLERİN MUTLULUK PROFİLLERİ NEDİR?

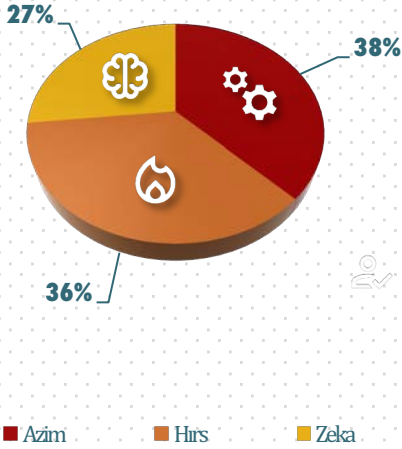
- Profil 1: Genel anlamda olumsuz duygularla boğuşuyorum. Geçmiş ya da geleceği düşünmekten şimdide kalamıyorum. Yaşamak istediğim birçok keyifli tadamıyorum. Eğlenceli bir hayatım yok. Çoğunlukla kötümserim. Olumsuz duygularım olumlu duygularımdan daha fazla.
- Profil 3: Çoğu zaman hayatta yalnız olduğumu düşünüyorum. İnsanlarla ilişkilerimden keyif almıyorum. Sevdiğim ve beni seven insan sayısı sanırım az. Hayatımda kendimi ait hissettiğim güçlü ilişkilerim yok.
- Profil 2: Uğraştığım işler, içinde bulunduğum faaliyetler, verdiğim emekler; ne ilgi duyduğum ne de keyif aldığım şeyler. Zaman çoğu zaman geçmiyor sanki. Yaptığım şeylerden zevk almıyorum, bitmesi için uğraşıyorum.
- Profil 5: Yaptığım işlerde çoğu zaman vasatın altındayım. Hayattaki hedeflerime ulaşabileceğimi sanmıyorum. Yaptığım şeylerde genellikle başarısız görülmüyorum.
- Profil 4: Uğraşlarımda genellikle çıkarlarımı ve kişisel tatminim için, hayatıma anlam katan hedef ya da uğraşım yok. Maneviyat beni tatmin etmiyor. Diğer insanlar için faydalı olduğumu sanmıyorum.

Kariyer Başarısı Gelir İlişkisi

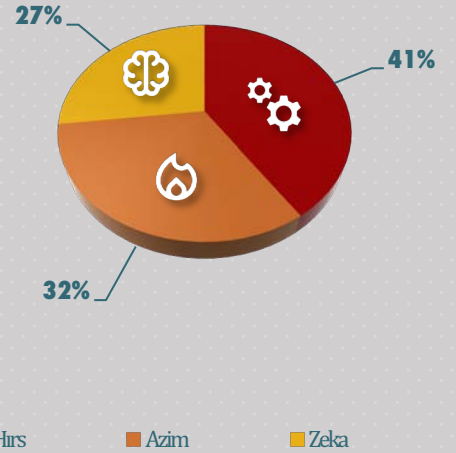
Zengin veya Fakir: Gençlerin Başarı Anahtarı Azim, Hırs ve Zeka

Hem alt gelire sahip olan gençler hem de üst gelire sahip olan gençler kariyer başarısı için azim ve hırs gibi bireysel çabaları öne çıkarıyor. Hemen 3. sırada ise her iki grupta da yine kişiye bağlı olan zeka unsuru gelmekte.

ALT GELİRE SAHİP OLANLARIN EN ÖNEM VERDİĞİ 3 KARIYER BAŞARISI UNSURU NEDİR?

ÜST GELİRE SAHİP OLANLARIN EN ÖNEM VERDİĞİ 3 KARIYER BAŞARISI UNSURU NEDİR?

Farklı Gelir Grupları Benzer Başarı ve Anlam Kaynaklarına Sahip

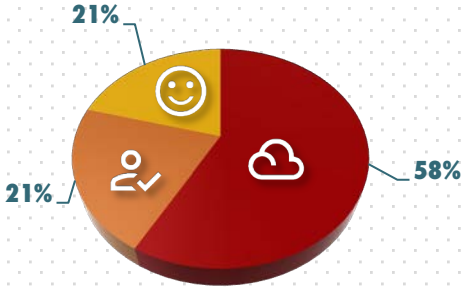

Hayat Başarısı Gelir İlişkisi

Alt Gelir Grupları İçin Hayat Başarısı Faktörlerinin İçinde Allah'ın Rızasını Kazanmak Ön Sıralarada

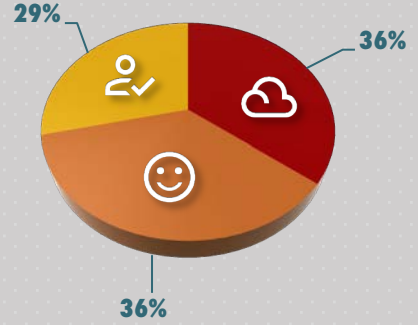
Hem alt gelire sahip olan gençler hem de üst gelire sahip olan gençler en önem verdiği hayat başarısı unsuru kendini-hayalini gerçekleştirmek olarak ifade etmekte.

ALT GELİRE SAHİP OLANLARIN EN ÖNEM VERDİĞİ HAYAT BAŞARISI TANIMI NEDİR?

- Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek
- Allah Rızasını Kazanmak
- Mutlu Olmak

ÜST GELİRE SAHİP OLANLARIN EN ÖNEM VERDİĞİ HAYAT BAŞARISI UNSURU NEDİR?

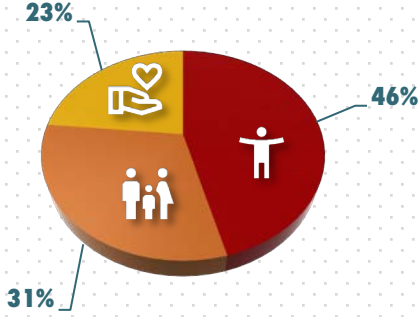
- Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek
- Mutlu Olmak
- Saygın Bir İnsan Olmak

Farklı Gelir Grupları Benzer Başarı ve Anlam Kaynaklarına Sahip

Anlam Kaynağı Gelir İlişkisi

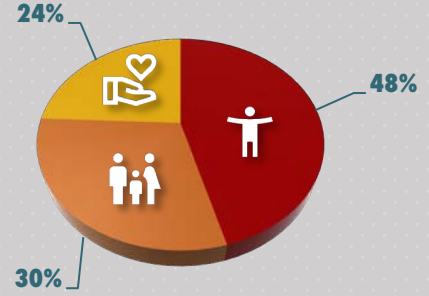
İlginçtir ki her iki grupta da hayata yüklenen en öncelikli anlam kaynakları bire bir aynıdır: özgürce yaşamak, aile ve konforlu bir hayat. Özgürlük birçok gençlik kuşağında olduğu gibi bu kuşakta da en önemli değer olarak birinci sıradaki yerini korumaktadır. Makro düzeyde özgürlük, mikro düzeyde ailesini anlam kaynağı olarak gören gençler konforlu bir hayatı oldukça önemsemektedirler. Konforlu bir hayatı bu kadar önemseyen gençlerde; üst gelire sahip olanların alt gelire sahip olanlara göre daha mutlu olduğu bulgusu da oldukça olağan karşılanmaktadır.

ALT GELİRE SAHİP OLANLARIN EN ÖNEMLİ 3 ANLAM KAYNAĞI NEDİR?

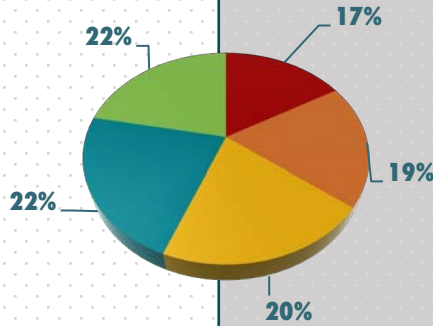

■ Özgürce Yaşamak ■ Ailem ■ Konforlu Bir Hayat

ÜST GELİRE SAHİP OLANLARIN EN ÖNEMLİ 3 ANLAM KAYNAĞI NEDİR?

■ Özgürce Yaşamak ■ Ailem ■ Konforlu Bir Hayat

■ 15.000 TL'nin altı

■ 25.000 TL-40.000 TL arası

■ 60.000 TL üstü

■ 15.000 TL ve 25.000 TL arası

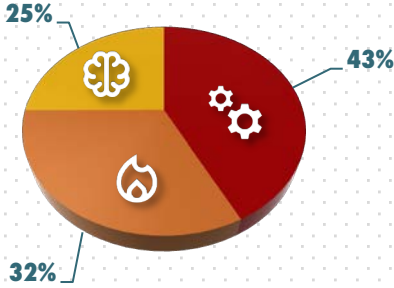
■ 40.000 TL-60.000 TL arası

Kariyer Başarısı Cinsiyet İlişkisi

Gençlerin Kariyerde Başarılı Olmak İçin Gereken: Kadınlarda Azim, Erkeklerde Hırs!

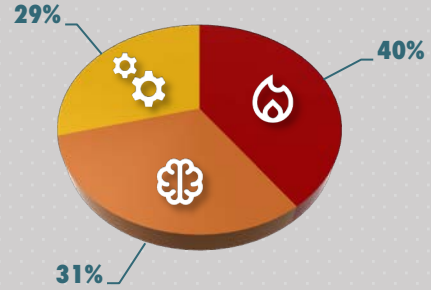
Gençlerde hem kadınların hem erkeklerin kariyer başarıları için öncelikli olarak önemsendiği unsurlar ortak: Azim, hırs ve zeka. Kadınlar için "azim" en önemli unsur olarak öne çıkıyor, ardından "hırs" ve "zeka" geliyor. Erkeklerde ise "hırs" ilk sırada yer alıyor. Hem kadınların hem de erkeklerin maddi imkanlar, tanınmışlık ve takdir edilme arzusu gibi unsurları kariyer başarıları için daha az önemli gördükleri de bir diğer bulgu. Bu durum kariyerlerinde başarı merdivenlerini tırmanabilmek için gereken enerjinin kendilerinde olması gerektiğinin; zekalarını başarıya olan aşırı istek ve kararlılıkla yönlendirdiklerinde başarıya ulaşabileceklerinin farkında olduklarını gösteriyor.

KADINLARIN EN ÖNEM VERDİĞİ 3 KARIYER BAŞARISI UNSURU NEDİR?

■ Azim ■ Hırs ■ Zeka

ERKEKLERİN EN ÖNEM VERDİĞİ 3 KARIYER BAŞARISI UNSURU NEDİR?

■ Hırs ■ Zeka ■ Azim

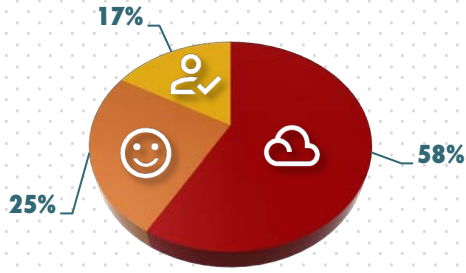

Hayat Başarısı Cinsiyet İlişkisi

Hayat Başarısı Tanımlamamız: Kendimi ve Hayallerimi Gerçekleştirmek

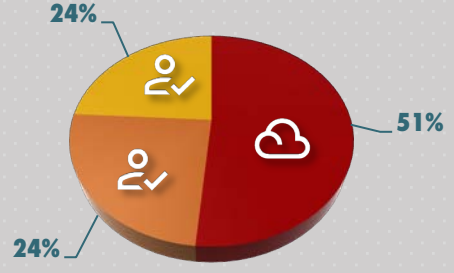
Her iki cinsiyet için de "Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek" açık bir şekilde hayat başarısı için en önemli unsur. Hayattaki en büyük başarının kendini ve hayalini gerçekleştirmek olarak görülmesi gençlerin potansiyellerini açığa çıkarmaya, kişisel hedeflerine ve hayallerine büyük bir değer verdiklerini gösteriyor. Erkeklerden farklı olarak kadınlar kadınlar hayat başarısını kişisel mutlulukla yakından ilişkilendiriyor. Erkekler ise kadınlardan farklı olarak hayat başarısı için toplum içindeki itibar ve saygınlığa daha fazla önem veriyor. Ayrıca yine cinsiyetten bağımsız olarak gençler hayat başarısını manevi ve dini değerlerle yakından ilişkilendiriyor ve yaşamını sürdürürken Allah'ın rızasını kazanmayı önemli buluyor.

KADINLARIN EN ÖNEM VERDİĞİ 3 HAYAT BAŞARISI UNSURU NEDİR?

- Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek
- Mutlu Olmak
- Allah Rızasını Kazanmak

ERKEKLERİN EN ÖNEM VERDİĞİ 3 HAYAT BAŞARISI UNSURU NEDİR?

- Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek
- Allah Rızasını Kazanmak
- Saygın Bir İnsan Olmak

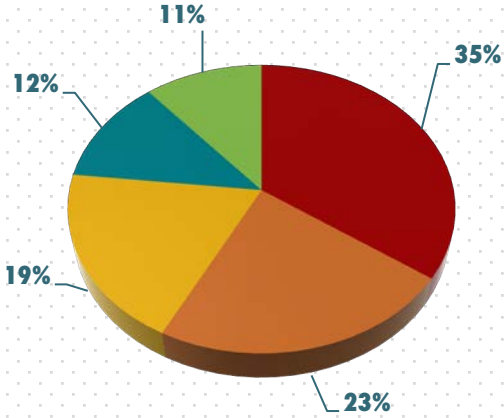
Gençler, cinsiyetlerine bağlı olmaksızın, hayat başarısı için "Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek"yi İlk Sıraya Koyuyor!

Mutluluk Kaynağı Cinsiyet İlişkisi

Gençlerin %50'den daha fazlası mutluluklarının kaynağını anın tadını çıkarmaya, yalnız olmamaya, sevmeye ve keyifli sosyal ilişkilere bağlıyor.

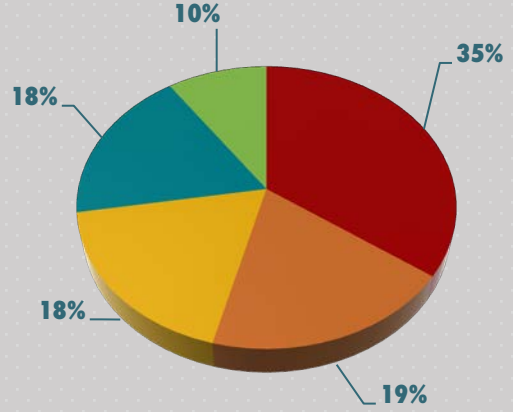
Yaşam doyumu yüksek olan gençlerin, temel mutluluk ve mutsuzluk kaynakları cinsiyetlerine göre değişmiyor. Her iki cinsiyet için de şimdiki anın tadını çıkarma, kendini yalnız hissetmeme, sosyal ve kişisel ilişkilerde başarılı olma, olumlu hissetme, yaptıkları işlerde başarılı olma, hedeflerine ulaşma ve kendini geliştirme mutluluk kaynakları olarak görülüyor. Buna karşın geçmiş odaklılık, keyif alınmayan faaliyetlerle meşguliyet, yalnız olduğunu ve sevilmediğini hissetmek de gençlerin mutsuzluklarının kaynakları.

KADINLARIN TEMEL MUTLULUK KAYNAĞI NEDİR?

- Profil 1: Genel anlamda olumsuz duygularla boğuşuyorum. Geçmiş ya da geleceği düşünmekten şimdide kalamıyorum. Yaşamak istediğim birçok keyfi tadamıyorum. Eğlenceli bir hayatım yok. Çoğunlukla kötümserim. Olumsuz duygularım olumlu duygularımdan daha fazla.
- Profil 2: Uğraştığım işler, içinde bulunduğum faaliyetler, verdiğim emekler; ne ilgi duyduğum ne de keyif aldığım şeyler. Zaman çoğu zaman geçmiyor sanki. Yaptığım şeylerden zevk almıyorum, bitmesi için uğraşıyorum.
- Profil 3: Çoğu zaman hayatta yalnız olduğumu düşünüyorum. İnsanlarla ilişkilerimden keyif almıyorum. Sevdiğim ve beni seven insan sayısı sanırım az. Hayatımda kendimi ait hissettiğim güçlü ilişkilerim yok.
- Profil 4: Uğraşlarımı genellikle çabalarım ve kişisel tatminim için, hayatıma anlam katan hedef ya da uğraşım yok. Maneviyat beni tatmin etmiyor. Diğer insanlar için faydalı olduğumu sanmıyorum.
- Profil 5: Yaptığım işlerde çoğu zaman vasatın altında ya da hayattaki hedeflerime ulaşabileceğimi sanmıyorum. Yaptığım şeylerde genellikle başarısız görüldüyorum.

ERKEKLERİN TEMEL MUTLULUK KAYNAĞI NEDİR?

- Profil 1: Genel anlamda olumsuz duygularla boğuşuyorum. Geçmiş ya da geleceği düşünmekten şimdide kalamıyorum. Yaşamak istediğim birçok keyfi tadamıyorum. Eğlenceli bir hayatım yok. Çoğunlukla kötümserim. Olumsuz duygularım olumlu duygularımdan daha fazla.
- Profil 2: Uğraştığım işler, içinde bulunduğum faaliyetler, verdiğim emekler; ne ilgi duyduğum ne de keyif aldığım şeyler. Zaman çoğu zaman geçmiyor sanki. Yaptığım şeylerden zevk almıyorum, bitmesi için uğraşıyorum.
- Profil 3: Çoğu zaman hayatta yalnız olduğumu düşünüyorum. İnsanlarla ilişkilerimden keyif almıyorum. Sevdiğim ve beni seven insan sayısı sanırım az. Hayatımda kendimi ait hissettiğim güçlü ilişkilerim yok.
- Profil 4: Uğraşlarımı genellikle çabalarım ve kişisel tatminim için, hayatıma anlam katan hedef ya da uğraşım yok. Maneviyat beni tatmin etmiyor. Diğer insanlar için faydalı olduğumu sanmıyorum.
- Profil 5: Yaptığım işlerde çoğu zaman vasatın altında ya da hayattaki hedeflerime ulaşabileceğimi sanmıyorum. Yaptığım şeylerde genellikle başarısız görüldüyorum.

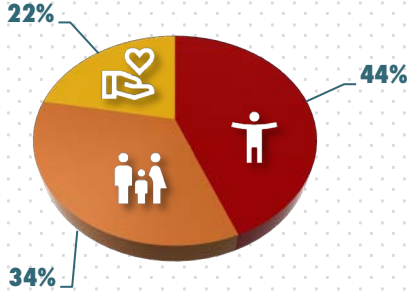
Cinsiyete Bağlı Olmaksızın Gençlerin En Büyük Mutluluk Kaynağı Anı Yaşamak olmak!

Anlam Kaynağı Cinsiyet İlişkisi

**Gençler Hayatın Anlamı İçin Özgürlük Diyor!
Erkeklerin yaşam doyumu kadınlardan daha yüksek!**

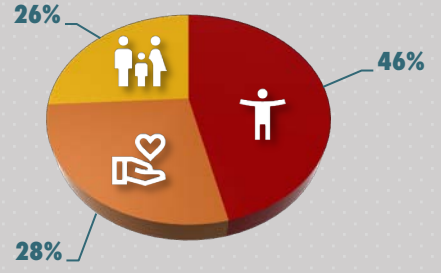
Hem kadınlar hem erkeklerde, hayatı anlamlandırmak için en önemli görülen 3 kaynak aynı. Her iki grupta da "Özgürce Yaşamak", hayatın anlamının temel kaynağı olarak dikkat çekiyor. Bu bulgu bağımsızlık ve öz ifadenin her iki cinsiyet için de önemli olduğunu gösteriyor. Bununla birlikte kadınlar için "Aile" ikinci en önemli anlam kaynağı iken, erkeklerde bu "Konforlu Bir Hayat" oluyor.

KADINLARIN EN ÖNCELİKLİ 3 ANLAM KAYNAĞI NEDİR?

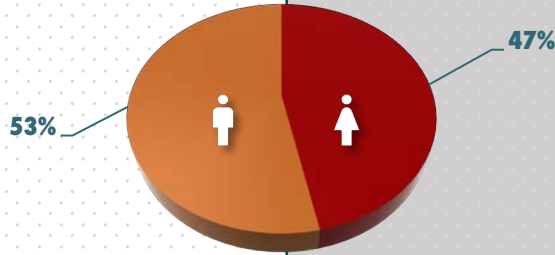

■ Özgürce Yaşamak ■ Ailem ■ Konforlu Bir Hayat

ERKEKLERİN EN ÖNCELİKLİ 3 ANLAM KAYNAĞI NEDİR?

■ Özgürce Yaşamak ■ Konforlu Bir Hayat ■ Ailem

■ Kadınların Yaşam Doyumu-Mutluluk Ortalaması ■ Erkeklerin Yaşam Doyumu-Mutluluk Ortalaması

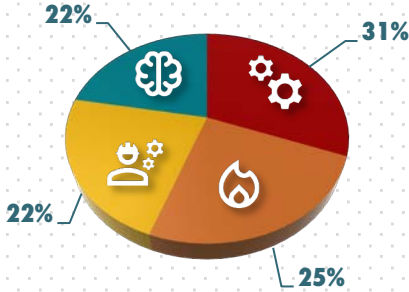

Kariyer ve Üniversite Başarısı İlişkisi

Üniversiteler farklı olsa da kariyer basamaklarını tırmanmak için öncelikli görülen unsurlar benzer: Azim ve Hırs!

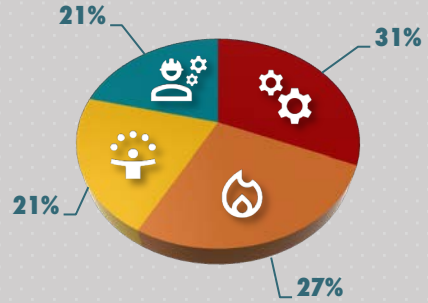
Türkiye'de, başarı sıralamasına göre ilk %10'luk dilimde ve son %20'lik dilimde yer alan üniversitelerde eğitim gören gençlerin kariyer başarısı için önemli gördüğü unsurlar benzer. Her iki grupta da gençler, kariyer başarısının en önemli unsurlarını "azim" ve "hırs" olarak görüyorlar. Bu da başarı için kişisel motivasyon ve kararlılığın önemini gösterir nitelikte. Yine çalışmak iki grup için de önemli görülen unsurların başında geliyor. Bu durum gençlerin, başarının sadece doğuştan gelen yeteneklerle değil, aynı zamanda sıkı çalışma ve çaba ile de elde edilebileceği inancını yansıtmaları açısından önemli. Ayrıca en iyi %10'luk dilimdeki üniversitelerin gençleri için zeka, başarının temel faktörlerinden biri olarak görülürken; son %20'lik dilimde yer alan üniversitelerin gençleri için yetenek ön plana çıkıyor.

EN İYİ %10'LUK DİLİMDE YER ALAN
ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM
GÖRENLERİN EN ÖNEM VERDİĞİ 4
KARİYER BAŞARISI UNSURU NEDİR?

■ Azim ■ Hırs ■ Çalışmak ■ Zeka

SON %20'LİK DİLİMDE YER ALAN
ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM
GÖRENLERİN EN ÖNEM VERDİĞİ 4
KARİYER BAŞARISI UNSURU NEDİR?

■ Azim ■ Hırs ■ Yetenek ■ Çalışmak

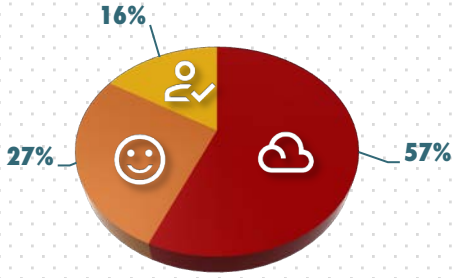
Hayat ve Üniversite Başarısı İlişkisi

Gençlerin, Akademik Başarıları Farklı Olsa da Hayatta Başarılı Olmak için Önemli Gördükleri Unsurlar Aynı: Kendini-Hayalini Gerçekleştirmiş, Mutlu ve Saygın Bir İnsan Olmak!

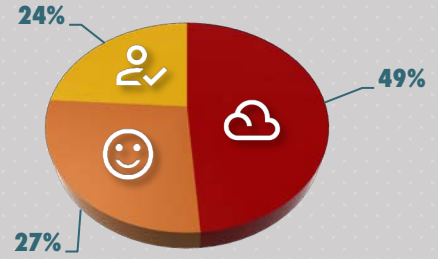
Türkiye'de başarı sıramasına göre ilk %10'luk ve son %20'lik dilimde yer alan üniversitelerde okuyan gençlerin hayatta başarılı olmak için önemli gördüğü unsurlar birebir aynı: "Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek", "Mutlu Olmak" ve "Saygın Bir İnsan Olmak". Gençlerin yarısından daha fazlası hayat başarısı için kendi benliklerini ve hayallerini gerçekleştirmeyi, mutlu olmayı, itibar ve saygınlığı önemli buluyor.

**EN İYİ %10'LUK DİLİMDE YER ALAN
ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM
GÖRENLERİN EN ÖNEM VERDİĞİ 4
HAYAT BAŞARISI UNSURU NEDİR?**

**SON %20'LİK DİLİMDE YER ALAN
ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM
GÖRENLERİN EN ÖNEM VERDİĞİ 4
HAYAT BAŞARISI UNSURU NEDİR?**

- Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek
- Mutlu Olmak
- Saygın Bir İnsan Olmak

- Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek
- Mutlu Olmak
- Saygın Bir İnsan Olmak

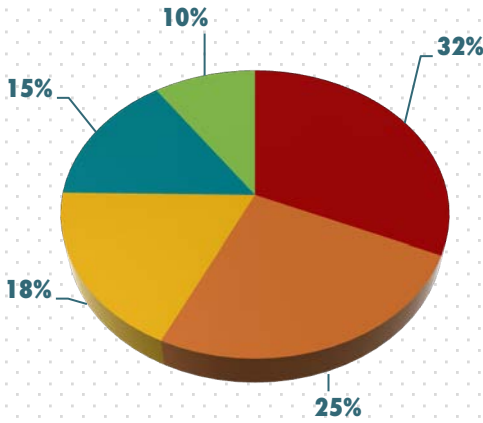

Mutluluk ve Üniversite Başarısı İlişkisi

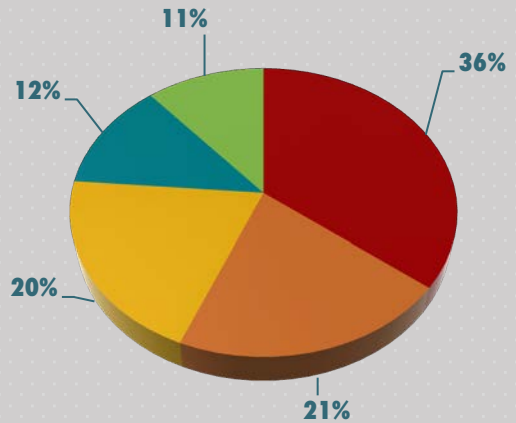
Türkiye'de başarı sıralamasına göre ilk %10'luk ve son %20'lik dilimde yer alan üniversitelerde okuyan gençlerin yine mutluluk ve mutsuzluk kaynakları sıralaması değişmiyor: Olumlu hislere sahip olma, anda olabilme, yalnız olmama, mutlu edici sosyal ilişkiler, yapmak istediklerini kısmen de olsa yapabilme, sevmek ve sevilmek, yaptığı işlerden başarılı olmak, hedeflerine ulaşmak.

EN İYİ %10'LUK DİLİMDE YER ALAN ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM GÖRENLERİN TEMEL MUTLULUK KAYNAĞI NEDİR?

SON %20'LİK DİLİMDE YER ALAN ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM GÖRENLERİN TEMEL MUTLULUK KAYNAĞI NEDİR?

- Profil 1: Genel anlamda olumsuz duygularla boğuşuyorum. Geçmişini ya da geleceğini düşünmekten şimdide kalamıyorum. Yaşamak istediğim birçok keyfi tadamıyorum. Eğenceli bir hayatım yok. Çoğunlukla kötümserim. Olumsuz duygularım olumlu duygularımdan daha fazla.
- Profil 3: Çoğu zaman hayatta yalnız olduğumu düşünüyorum. İnsanlarla ilişki lerimden keyif almıyorum. Sevdiğim ve beni seven insan sayısı sanırım az. Hayatımda kendimi ait hissettiğim güçlü ilişkilerim yok.
- Profil 5: Yaptığım işlerde çoğu zaman vasatın altındayım. Hayattaki hedefleri me ulaşabileceğimi sanmıyorum. Yaptığım şeylerde genellikle başarısız görülyorum.
- Profil 2: Uğraştığım işler, içinde bulunduğum faaliyetler, verdiğim emekler; ne ilgi duyduğum ne de keyif aldığım şeyler. Zaman çoğu zaman geçmiyor sanki. Yaptığım şeylerden zevk almıyorum, bitmesi için uğraşıyorum.
- Profil 4: Uğraşmalarım genellikle çıkarlarımı ve kişisel tatminim için, hayatıma anlam katan hedef ya da uğraşım yok. Maneviyat beni tatmin etmiyor. Diğer insanlar için faydalı olduğumu sanmıyorum.

- Profil 1: Genel anlamda olumsuz duygularla boğuşuyorum. Geçmişini ya da geleceğini düşünmekten şimdide kalamıyorum. Yaşamak istediğim birçok keyfi tadamıyorum. Eğenceli bir hayatım yok. Çoğunlukla kötümserim. Olumsuz duygularım olumlu duygularımdan daha fazla.
- Profil 3: Çoğu zaman hayatta yalnız olduğumu düşünüyorum. İnsanlarla ilişkilerimden keyif almıyorum. Sevdiğim ve beni seven insan sayısı sanırım az. Hayatımda kendimi ait hissettiğim güçlü ilişkilerim yok.
- Profil 5: Yaptığım işlerde çoğu zaman vasatın altındayım. Hayattaki hedefleri me ulaşabileceğimi sanmıyorum. Yaptığım şeylerde genellikle başarısız görülyorum.
- Profil 2: Uğraştığım işler, içinde bulunduğum faaliyetler, verdiğim emekler; ne ilgi duyduğum ne de keyif aldığım şeyler. Zaman çoğu zaman geçmiyor sanki. Yaptığım şeylerden zevk almıyorum, bitmesi için uğraşıyorum.
- Profil 4: Uğraşmalarım genellikle çıkarlarımı ve kişisel tatminim için, hayatıma anlam katan hedef ya da uğraşım yok. Maneviyat beni tatmin etmiyor. Diğer insanlar için faydalı olduğumu sanmıyorum.

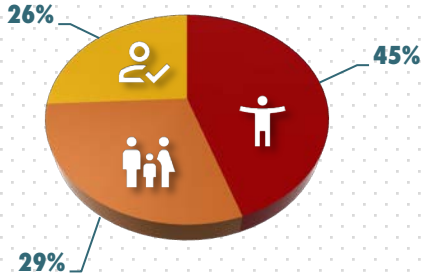
Anlam Kaynağı Üniversite Başarısı İlişkisi

Gençler Özgürce Yaşamak İstiyor! Eğitim alınan üniversitelerin başarısı gençlerin yaşamdan aldıkları doymu farklılaştırmıyor!

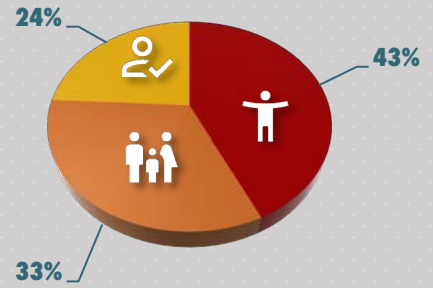
Eğitim görürken üniversitelerin akademik başarı sıralamasından bağımsız olarak gençlerin hayat anlamının ilk iki kaynağı aynı: Özgürce Yaşamak ve Aile. Gençler, bir taraftan bağımsızlık ve kişisel özgürlük arzusu içerisindeyken, diğer taraftan ailenin varlığını ve desteğini önemsiyor. Bununla birlikte en önemli anlam kaynağı sıralamasında gruplar arasında farklılık mevcut. İlk grup evrensel bir değer olan iyi insan olmayı anlamlı bir hayat sürmenin kaynağı olarak görürken, son %20'lik dilimde eğitim gören gençler yaşamlarını sürdürürken Allah'ın rızasını da kazanmayı önceliklendiriyor.

EN İYİ %10'LUK DİLİMDE YER ALAN ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM GÖRENLERİN 3 ANLAM KAYNAĞI NEDİR?

SON %20'LİK DİLİMDE YER ALAN ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM GÖRENLERİN 3 ANLAM KAYNAĞI NEDİR?

■ Özgürce Yaşamak ■ Ailem ■ İyi İnsan Olmak

■ Özgürce Yaşamak ■ Ailem ■ Allahın Rızasını Kazanmak

Araştırmanız, Türkiye'deki gençlerin mutluluk, anlam ve başarı algıları üzerine derinlemesine bir bakış sunuyor. Oldukça kapsamlı bulgular sunan raporun öne çıkan başlıklarla özeti; yeni neslin eğitimcileri ve yöneticileri için oldukça kritik bir öneme sahiptir:

"Türkiye'de Z Kuşağı'nın Çelişkili Portresi: Sosyal Katılımdan Bireysel Özgürlüğe"

Türkiye'deki Z kuşağının kendilerini ve toplumu algılamaları, onların hem sosyal ve özgürlükçü, hem de asabi ve stresli yönlerini ortaya koyuyor. Kendilerini yüksek oranda 'sosyal' olarak tanımlamaları, onların topluluk oluşturma ve ağ kurma konusunda yetenekli olduklarını gösteriyor. Bu durum, sosyal medyanın yükselişi ve dijital iletişimin artan önemiyle uyumlu. Aynı zamanda kişisel özgürlük ve bağımsızlık arayışının bu kuşağın temel değerlerinden biri olduğu görülüyor. Bu durum, gençlerin toplumsal katılım ve kişisel özgürlük arasında dengelenen karmaşık bir profili olduğunu gösteriyor. Aktif ve sorgulayıcı bir yapı sergileyen bu gençler, sosyal değişim ve yenilikçi projelere ilgi duyarken, aynı zamanda anlık tatmin ve hızlı sonuçlara eğilimli bir tutum içinde bulunuyorlar. Bu, Z kuşağının enerjik ve girişimci olmalarına rağmen, derinlemesine araştırma ve uzun vadeli planlamadan ziyade hızlı çözümlere yönelik bir yaklaşımını olduğunu gösteriyor.

Z Kuşağı'nın Paradoksal Kimliği: Özgürlük Arayışı ve Sorumluluk Algısı

Türkiye'deki Z kuşağının kendine özgü profilinde, hızlı ve stresli bir dünyaya hızlı adaptasyon yetenekleri ve sabırsızlıkla ani tepkiler verme eğilimleri dikkat çekiyor. Bu durum, onların sürekli değişen koşullara hızla uyum sağlama kapasitelerini gösterirken, 'asabi-fevri' ve 'sorumsuz' olarak tanımlanmaları, geleneksel sorumluluk anlayışını sorguladıkları ve belki de yeni, kendilerine özgü sorumluluk çerçeveleri oluşturdukları izlenimini veriyor. Diğer yandan, sosyal, özgürlükçü, aktif ve sorgulayıcı olarak güçlü bir şekilde kendilerini ifade etmeleri, bireyselleşmeyi ön plana çıkarıyor. Ancak bu bireyselleşme, araştırmacı ve meraklı gibi pozitif özelliklerle değil, daha çok sorumsuz, stresli, bıkkın, depresif ve tembel gibi olumsuz özelliklerle ilişkilendiriliyor. Bu da gençlerin, bireyselleşmeyi yüzeysel bir öykünme olarak algılayabilecekleri ve toplulukçu değerlerle çelişen bir bireysel algıya sahip olabilecekleri anlamına geliyor.

Araştırma, Z kuşağının yaklaşık %30'unun kendilerini asabi ve sorumsuz olarak gördüğünü belirtiyor, bu da gençlerin toplumsal ve bireysel kimlikler arasındaki çelişkileri vurguluyor.

Z Kuşağı'nın Kariyer Başarısı Anlayışı: Azim, Hırs ve Zeka Üçgeni

Türkiye'deki Z kuşağının kariyer başarısı algısı, bireysel çaba ve kişisel niteliklerin ön plana çıktığı bir yapıyı ortaya koyuyor. Gençler, kariyer başarısı için en önemli faktörlerin azim, hırs ve zeka olduğunu düşünüyorlar. Azmin, özellikle hızla değişen iş dünyasında ve ekonomik belirsizlikler içinde hedeflere ulaşmak için sıkı çalışmanın ve pes etmeme kararlılığının kritik olduğu anlamına gelirken, hırs, gençlerin kariyer hedeflerine ulaşma arzusunun güçlü bir göstergesi olarak öne çıkıyor. Zeka ise, katılımcıların önemli bir yüzdesi tarafından kariyer başarısı için kritik bir faktör olarak tanımlanmış ve gençlerin problemleri çözmeye, yenilikçi çözümler üretme ve karmaşık durumları analiz etme yeteneklerinin değerini vurguluyor. Bu anlayış, gençlerin kendi potansiyellerine olan inançlarını ve başarıya ulaşmak için gereken kişisel özellikleri vurgulayan bir yaklaşımı ifade ediyor.

Z Kuşağı İçin İdeal İş: Kişisel Gelişim ve Duygusal Tatmin Odaklı

Türkiye'deki gençler, iş hayatında en çok kariyerlerini kendi kişisel vizyonlarına uygun şekilde şekillendirmeye, sürekli öğrenme ve öğretme sürecinde olmaya ve yaptıkları katkıların takdir edilmesine önem veriyorlar. Hayallerini gerçekleştirmenin ön plana çıkması, gençlerin kendi değerleri ve tutkuları ile uyumlu bir kariyer yolu arayışında olduğunu gösteriyor. İşlerini sadece maddi bir gelir kaynağı olarak değil, aynı zamanda kişisel tatmin ve kendini gerçekleştirme aracı olarak görmeleri, bu kuşağın iş hayatına yönelik derinlemesine ve kapsamlı bir yaklaşımı olduğunu belirtiyor.

Öğrenmek ve öğretmek, gençlerin işlerindeki kişisel gelişimle doğrudan ilişkilendirildiği ve sürekli gelişim içinde olmak istedikleri bir unsur temsil ediyor. Ayrıca, takdir edilme ve kendini özel hissetme ihtiyacı, gençlerin finansal başarıdan öte, duygusal ödüllere de değer verdiklerini gösteriyor. İşlerinde anlamlı ve değerli hissetmek, motivasyonlarını ve iş tatminlerini artırıyor. Gençlerin iş hayatına yaklaşımları, iş dünyasının sadece maddi başarı sağlayacak işlerden ziyade, kişisel gelişim, öğrenme fırsatları ve duygusal tatmin sunan kariyerler yaratma ihtiyacını ortaya koyuyor.

İşverenler ve politika yapıcılar için bu durum, gençlerin işe alım ve tutma stratejilerinde bu öncelikleri dikkate almanın yanı sıra, iş yerinde sürekli öğrenme kültürünü ve çalışanlarının katkılarını takdir etme pratiğini geliştirmenin önemini vurguluyor. "Gençlerin Nasıl bir İş Hayali Var?" sloganı altında, öğrenmekten, öğretmekten, takdir edilmekten ve diğerlerine fayda sağlamaktan keyif alacakları bir iş hayal ediyorlar.

Kariyer başarısına yönelik tutumlarına göre Türkiye'deki gençlerin mutluluk düzeyleri farklılık gösteriyor. Rol modelleri takip etme, çok okuma ve odaklanma gibi içsel motivasyon kaynaklarına değer veren gençler daha mutlu olma eğilimindeyken, takdir edilme, maddi imkanlar ve tanınmışlık gibi dışsal motivasyon kaynaklarını önemseyen gençlerin daha az mutlu olduğu görülüyor. Bu durum, kariyer başarısını içsel motivasyonla beslenen gençlerin, dışsal motivasyon kaynaklarına odaklananlara göre genellikle daha mutlu olduğunu ortaya koyuyor.

Gelirin Ötesinde: Z Kuşağı için Azim ve Hırsın Kariyer Başarısındaki Rolü

Kariyer başarısı algısı açısından, hem alt gelirli hem de üst gelirli gençler arasında bir tutarlılık görülüyor; her iki grup da kariyer başarısını azim, hırs ve zekaya bağlı olarak görüyorlar. Özellikle azim ve hırs kavramlarının ön planda olması, gençlerin başarıya ulaşmada kişisel çabanın ve kararlılığın önemine inandıklarını gösteriyor. Üst gelirli arasında hırs kavramının daha fazla vurgulanması da dikkat çekici bir ayrıntı olarak karşımıza çıkıyor. Bu bulgular, gençlerin kariyer başarısı algısının ve mutluluk arayışlarının, ekonomik koşullardan bağımsız olarak benzer temel değerler etrafında şekillendiğini gösteriyor. Araştırma, hem alt gelir hem de üst gelir düzeyine sahip gençler arasında, mutluluk ve mutsuzluk profillerinin hedonik unsurlarla - yani anlık zevk ve keyiflerle - yakından ilişkili olduğunu gösteriyor. Bu bulgu, gençlerin mutluluğunun ve mutsuzluğunun gelir düzeyinden bağımsız olarak benzer faktörlerle şekillendiğini ortaya koyuyor.

Z Kuşağı: Z Kuşağı Ortak Kariyer İdealleri

Araştırmada hem alt gelir hem de üst gelir gruplarındaki gençlerin hayat ve kariyer başarısı tanımlamalarının büyük ölçüde benzer olduğu gözlemleniyor. Her iki grup için de kendini ve hayallerini gerçekleştirmek hayatın başarılı olmasının en önemli göstergesi olarak belirtiliyor. Alt gelir grubunda, "Allah'ın Rızasını Kazanmak"

önemli bir yer tutarken, üst gelir grubunda "Saygın Bir İnsan Olmak" daha fazla önemseniyor. Ayrıca, üst gelir grubunda "Mutlu Olmak" alt gelir grubuna göre daha öncelikli bir hedef olarak görülüyor.

Kariyer başarısı konusunda cinsiyetler arası farklılıklar incelendiğinde hem kadınlar hem de erkekler için azim, hırs ve zekâ başarının temel unsurları olarak kabul ediliyor. Kadınlar için azim, erkekler için ise hırs daha öncelikli bir unsur olarak öne çıkıyor. Bu, kadınların kariyerlerinde direnç ve kararlılık göstermelerinin önemine, erkeklerin ise rekabetçi ve hedef odaklı bir yaklaşıma sahip olmalarına işaret ediyor. Hem kadınlar hem de erkekler tarafından maddi imkanlar, tanınmışlık ve takdir edilme gibi dışsal faktörlerin kariyer başarısı için daha az önemli görülmesi, gençlerin başarıyı daha çok kişisel çaba ve yeteneklerle ilişkilendirdiklerini gösteriyor.

Z Kuşağı'nın Gözünden Hayat Başarısı: Kişisel Hayallerin Peşinde

Türkiye'deki Z kuşağının hayat başarısı algısı, öncelikle kendini ve hayallerini gerçekleştirmeye (%32.3) odaklanmaktadır. Bu, gençlerin kişisel hedeflerine ve tutkularına yönelik derin bir bağlılık ve bireysel özgürlüğü önceliklendirmelerini gösteriyor. İçsel tatmin ve yaşamdan memnuniyet arayışı, 'Mutlu Olmak' (%13.6) ile ikinci sıradaki yerini alıyor, bu da maddi başarılarından ziyade kişisel mutluluğun ve duygusal iyi olmanın gençler için daha fazla önem taşıdığını vurguluyor. Gençlerin hayatlarını anlamlandırma ve başarılarını ölçme şekilleri, bireysel değerler, manevi inançlar ve toplumsal hedefler arasında dengeli bir uyum arayışı yansıtıyor. Bu durum, Z kuşağının kendini gerçekleştirme yolculuğunda, dışsal başarı ölçütlerinden ziyade içsel tatmini ve kişisel mutluluğu ön plana çıkardığını göstermektedir.

Z Kuşağı için Mutluluğun Kaynağı: Aile Değerleri ve Maneviyat Üzerine Bir Bakış

Türkiye'deki gençler arasında yapılan araştırmada, hayat başarısını ve mutluluğu nasıl tanımladıkları konusunda önemli farklar görülmektedir. Mutlu bir evlilik, çocuk sahibi olma ve iyi bir çocuk yetiştirmeyi hayat başarısı ile ilişkilendiren gençler, kendilerini ve hayallerini gerçekleştirmeye, tanınan bir kişi olmaya veya yüksek gelir elde etmeye odaklanan gençlere göre daha mutlu bulunmuşlardır.

Aile kurumuna güven duyan ve yakın ilişkileri önemseyen gençlerin büyük bir çoğunluğu (%70), aile olmayı ve iyi bir çocuk yetiştirmeyi hayatlarının başarısı olarak görmektedir. Buna karşın, hayat başarısını yalnızca bireysel değerler üzerinden tanımlayan gençlerin daha az mutlu olduğu görülmektedir.

Ayrıca, hayatın anlamını mücadele etmek, dürüst yaşamak ve Allah'ın rızasını kazanmak gibi kolektif değerlerde arayan gençler, başarılı bir kariyer ve maddi kazançları önceliklendiren gençlere göre daha mutlu olma eğilimindedir. Bu bulgular, hayatın anlamını ve mutluluğunu kolektif ve manevi değerler üzerinden tanımlayan gençlerin, materyalist ve sonuç odaklı bir yaklaşıma sahip olanlara göre daha yüksek mutluluk skorlarına sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum, gençlerin hayatlarını anlamlandırma ve başarılarını değerlendirme biçimlerinde sürece ve sürecin kalitesine odaklanmanın, sonuçlara odaklanmaktan daha fazla mutluluk getirdiğini ortaya koymaktadır.

Z Kuşağı'nın Mutluluğu: Anlık Keyifler ve Uzun Vadeli Uğraşların Dengesi

Araştırmada, yaşam doyumu yüksek olan gençlerin zevk, keyif ve eğlence gibi anlık yaşanan pozitif duyguları hayatlarında daha fazla deneyimledikleri görülüyor. Bu duyguların eksikliği, yaşam doyumu düşük gençler için mutsuzluğun önemli bir sebebi olarak ortaya çıkıyor. Ayrıca, sosyal ilişkilerden duyulan memnuniyetsizlik, gençlerin mutsuzluğunu önemli ölçüde açıklıyor. Buna karşın, mevcut işlerinden veya günlük faaliyetlerinden memnuniyet duyan ve ilgi alanlarına uygun uğraşlar içinde olan gençler daha mutlu bir profil sergiliyor. Bu bulgular, gençlerin mutluluğunun, hem anlık pozitif deneyimlerin hem de uzun vadeli ilgi ve eğilimlerine uygun faaliyetlerin bir kombinasyonuna bağlı olduğunu gösteriyor.

Kadınlar İçin Aile, Erkekler İçin Konfor; Ortak Amaç Kendini Gerçekleştirme

Hayatı anlamlandırmak için en önemli kaynaklar arasında "Özgürce Yaşamak", "Aile" ve "Konforlu Bir Hayat" yer alıyor. Her iki cinsiyet için "Özgürce Yaşamak" öncelikli olmakla birlikte, kadınlar için "Aile" ve erkekler için "Konforlu Bir Hayat" daha fazla önem taşıyor. Bu durum, kadınların aile bağlarına ve ilişkilere, erkeklerin ise yaşam konforuna daha fazla değer verdiklerini gösteriyor.

Araştırmada, hayatta başarılı olmak için önemli görülen unsurlar cinsiyetlere göre incelendiğinde, "Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek" her iki cinsiyet için de en önemli unsur olarak öne çıkıyor.

Bu, gençlerin kişisel potansiyellerini ve hedeflerini önemsemelerini gösteriyor. Ancak, cinsiyetlere göre farklılıklar da dikkat çekiyor; kadınlar hayat başarısını daha çok kişisel mutlulukla ilişkilendirirken, erkekler toplumsal itibar ve saygınlığı daha önemli buluyorlar. Her iki cinsiyet de hayat başarısını manevi ve dini değerlerle yakından ilişkilendiriyor, bu da gençlerin hayatlarını sürdürürken maneviyatı önemsediklerini gösteriyor.

Üniversite Başarı Sıralaması Farklı Olsa da Gençlerin Gözünde Ortak Kriterler: Kendini Gerçekleştirme ve Kişisel Mutluluk

Türkiye'deki üniversitelerin başarı sıralamasına göre farklı konumlarda yer alan gençler arasında kariyer ve hayat başarısı algıları incelendiğinde, her iki grupta da benzer unsurların ön plana çıktığı görülüyor. Hem ilk %10'luk dilimdeki hem de son %20'lik dilimdeki üniversitelerde eğitim gören gençler, kariyer başarısının en önemli unsurları olarak "azim" ve "hırs"ı görüyorlar. Bu, başarının kişisel motivasyon ve kararlılıkla elde edilebileceği inancını yansıtıyor. Her iki grup için de çalışmanın önemi vurgulanırken, en iyi %10'luk dilimdeki üniversitelerde zeka, son %20'lik dilimde ise yetenek daha fazla öne çıkıyor.

Hayat başarısı tanımında ise, "Kendini-Hayalini Gerçekleştirmek", "Mutlu Olmak" ve "Saygın Bir İnsan Olmak" her iki grup gençler için de öncelikli unsurlar olarak belirleniyor. Gençlerin büyük bir kısmının bu değerleri hayat başarısının temel göstergesi olarak kabul etmeleri, onların kendi benliklerini gerçekleştirme, kişisel tatmin ve bireysel hedeflere önem verdiklerini gösteriyor. Ayrıca kişisel mutluluk, toplumsal itibar ve saygınlık da gençler için önemli faktörler arasında yer alıyor.

Üniversite Sıralamasının Ötesinde: Türk Gençlerinin Ortak Mutluluk ve Hayat Anlamı Kaynakları:

Türkiye'deki üniversitelerin başarı sıralamasına göre farklı konumlarda yer alan gençlerin mutluluk kaynakları ve hayatın anlamına dair algıları incelendiğinde, başarı sıralamasından bağımsız olarak benzer eğilimler ortaya çıkıyor. Hem ilk %10'luk dilimdeki hem de son %20'lik dilimdeki üniversitelerde eğitim gören gençler için mutluluğun en temel sebebi, haz, keyif, eğlence ve iyimserlik gibi olumlu duyguları deneyimlemek olarak belirlenmiş. Bu duyguların eksikliği, gençlerin mutsuzluk sebebi olarak gösteriliyor.

Hayatın anlamını bulma konusunda, öğrencilerin bağımsızlık ve kişisel özgürlüğe olan arzusu ile aileye verdikleri değer önemli olduğu görülüyor. Her iki grupta da "Özgürce Yaşamak" ve "Aile" hayatın anlamının temel kaynakları olarak ön plana çıkıyor. Ancak, en iyi üniversitelerin öğrencileri daha çok kişisel ve ahlaki değerlere odaklanırken, son %20'lik dilimdeki üniversitelerin öğrencileri manevi değerlere daha fazla önem veriyor. İlk grupta "iyi insan olmak", son grupta ise "Allah'ın rızasını kazanmak" hayatın anlamını bulmada öncelikli unsurlar olarak belirtiliyor.

Bu kapsamlı araştırma, Türkiye'deki gençlerin çeşitli yaşam ve kariyer başarıları algılarını, anlam ve mutluluk kaynaklarını derinlemesine inceliyor ve bu süreçte önemli içgörüler sunuyor. Gençlerin geniş kapsamlı değerlendirmelerini içeren rapor; eğitimciler, politika yapıcılar ve işverenler için kritik öneme sahip olacaktır. Araştırmanın bulguları, gençlerin motivasyonlarını, beklentilerini ve zorluklarını daha iyi anlamak için değerli bir kaynak olarak hizmet edebilir. Ayrıca, bu bulgular gençlerin sosyal ve profesyonel hayatlarında karşılaştıkları zorluklara etkili ve anlamlı çözümler üretmek için yol gösterici olabilir. Bu çalışma, gençlerin yaşam kalitelerini iyileştirmeye ve toplumsal katılımını güçlendirmeye yönelik politika ve programların geliştirilmesine önemli katkılarda bulunacak ve geleceğin yetişkinlerini destekleme çabalarına değerli bir temel sağlayacaktır.

Destek-Teşekkür

Akademik düzlemde Türkiye’de gençlik araştırmaları alanında önemli bir referans olmayı amaçlayan merkezimiz için bizi destekleyen Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı’na, Süleyman Demirel Üniversitesi’ne ve Bilimsel Araştırma Projeleri birimine teşekkür etmek isteriz.

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. RUKİYE ÇELİK
YÜRÜTÜCÜ

PROF. DR. İLKER HÜSEYİN ÇARIKÇI
ARAŞTIRMACI

PROF.DR. ALİ MURAT ALPARSLAN
ARAŞTIRMACI

ARAŞTIRMA EKİBİ

DOÇ. DR. AHMET GÜNAY
ARAŞTIRMACI

DR. ÖĞR. ÜYESİ SEHER YASTIOĞLU
ARAŞTIRMACI

ÖĞR. GÖR. DR. ZAFER HAKLI
ARAŞTIRMACI

GENÇLİK ARAŞTIRMALARI
KOORDİNATÖRLÜĞÜ